

II. rész

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- 1 Bevezetés
- 2 Cékla: deklaratív programozás C++-ban**
- 3 Prolog alapok
- 4 Erlang alapok
- 5 Haladó Prolog
- 6 Haladó Erlang

Tartalom

2

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- Néhány deklaratív paradigma C nyelven
- Jobbrekurzió
- A Cékla programozási nyelv
- Listakezelés Céklában
- Magasabb rendű függvények

A deklaratív programozás jelmondata

- MIT és nem HOGYAN (WHAT rather than HOW):
a *megoldás módja* helyett **inkább**
a megoldandó *feladat leírását* kell megadni
- A gyakorlatban mindkét szemponttal foglalkozni kell

Kettős szemantika:

- deklaratív szemantika
MIT (milyen feladatot) old meg a program;
 - procedurális szemantika
HOGYAN oldja meg a program a feladatot.
- Új gondolkodási stílus, dekomponálható, verifikálható programok
 - Új, magas szintű programozási elemek
 - rekurzió (algoritmus, adatstruktúra)
 - mintaillesztés
 - visszalépéses keresés
 - magasabb rendű függvények

Imperatív és deklaratív programozási nyelvek

- Imperatív program

- felszólító módú, utasításokból áll
- változó: változtatható értékű memóriahely
- C nyelvű példa:

```
int pow(int A, int N) { // pow(A,N) = AN
    int P = 1;         // Legyen P értéke 1!
    while (N > 0) {    // Amíg N>0 ismételd ezt:
        N = N-1;      // Csökkentsd N-et 1-gyel!
        P = P*A;      // Szorozd P-t A-val!
    }                 // Add vissza P végértékét
    return P;
}
```

- Deklaratív program

- kijelentő módú, egyenletekből, állításokból áll
- változó: egyetlen, fix, a programírás idején ismeretlen értékkel bír
- Erlang példa:

```
pow(A,N) -> if                                     % Elágazás
    N==0 -> 1;                                     % Ha N == 0, akkor 1
    N>0 -> A*pow(A, N-1)                          % Ha N>0, akkor A*AN-1
    end.                                           % Elágazás vége
```

Deklaratív programozás imperatív nyelven

Lehet pl. C-ben is deklaratívan programozni

ha nem használunk: értékadó utasítást, ciklust, ugrást stb.,
amit használhatunk: csak konstans változók, (rekurzív) függvények,
if-then-else

- Példa (a `pow` függvény deklaratív változata a `powd`):

```
// powd(A,N) = A^N
int powd(const int A, const int N) {
    if (N > 0)                // Ha N > 0
        return A * powd(A,N-1); // akkor A^N = A*A^{N-1}
    else
        return 1;            // egyébként A^N = 1
}
```

- A (fenti típusú) rekurzió költséges, nem valósítható meg konstans tárigénnyel :- (

`powd(10,3) : 10*powd(10,2) : 10*(10*powd(10,1)) : 10 * (10 * (10*1))`
tárolni kell

Tartalom

2

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- Néhány deklaratív paradigma C nyelven
- **Jobbrekurzió**
- A Cékla programozási nyelv
- Listakezelés Céklában
- Magasabb rendű függvények

Hatékony deklaratív programozás

- A rekurzióknak van egy hatékonyan megvalósítható változata
- Példa: döntsük el, hogy egy A szám előáll-e egy B szám hatványaként:

```
/* ispow(A,B) = 1 <=> létezik i, melyre Bi = A.
```

```
* Előfeltétel: A > 0, B > 1 */
```

```
int ispow(const int A, const int B) {
```

```
    // again:
```

```
    if (A == 1)        return 1;
```

```
    else if (A%B==0)  return ispow(A/B, B); // {A=A/B; goto again;}
```

```
    else              return 0;
```

```
}
```

- Itt a színezett rekurzív hívás átírható iteratív kódra: a kommentben jelzett értékadással és ugrással helyettesíthető!
- Ez azért tehető meg, mert a rekurzióból való visszatérés után *azonnal* kilépünk az adott függvényhívásból.
- Az ilyen függvényhívást **jobbrekurzió**nak vagy **terminális rekurzió**nak vagy **farok rekurzió**nak nevezzük („*tail recursion*”)
- A Gnu C fordító megfelelő optimalizálási szint mellett a rekurzív definícióból is a nem-rekurzív (jobboldali) kóddal azonos kódot generál!

Jobbrekurzív függvények

- Lehet-e jobbrekurzív kódot írni a hatványozási ($\text{pow}(A, N)$) feladatra?
 - A gond az, hogy a rekurzióból „kifelé jövet” már nem csinálhatunk semmit,
 - Tehát a végeredménynek az utolsó hívás belsejében elő kell állnia!
 - A megoldás: segédfüggvény definiálása, amelyben egy vagy több ún. gyűjtőargumentumot (*akkumulátort*) helyezünk el.
- A $\text{pow}(A, N)$ jobbrekurzív (iteratív) megvalósítása:

// Segédfüggvény: $\text{powi}(A, N, P) = P * A^N$

```
int powi(const int A, const int N, const int P) {
    if (N > 0)
        return powi(A, N-1, P*A);
    else
        return P;
}
```

```
int pow(const int A, const int N){
    return powi(A, N, 1);
}
```


Imperatív program átírása jobbrekurzív, deklaratív programmá

- Minden ciklusnak egy segédfüggvényt feleltetünk meg (Az alábbi példában: `while` ciklus \implies `powi` függvény)
- A segédfüggvény argumentumai a ciklus által tartalmazott változóknak felelnek meg (`powi` argumentumai az `A`, `N`, `P` értékek)
- A segédfüggvény eredménye a ciklus által az őt követő kódnak továbbadott változó(k) értéke (`powi` eredménye a `P` végértéke)
- Példa: a hatványszámító program

```
int pow(int A, int N) {
    int P = 1;

    while (N > 0) {
        N = N-1;
        P = P*A;    }

    return P;
}
```

```
int powi(int A, int N) {
    return powi(A, N, 1); }

int powi(int A, int N, int P) {
    if (N > 0) return powi(A,
                           N-1,
                           P*A);

    else
        return P;
}
```

Példák: jobbrekurzióra átírható rekurziók

Általános rekurzió

```
// fact(N) = N!
int fact(const int N) {
    if (N==0) return 1;
    return N * fact(N-1);
}
```

```
// fib(N) =
// N. Fibonacci szám
int fib(const int N) {
    if (N<2) return N;
    return fib(N-1) +
           fib(N-2);
}
```

Jobbrekurzió

```
// facti(N, I) = N! * I
int facti(const int N, const int I) {
    if (N==0) return I;
    return facti(N-1, I*N);
}

int facti(const int N) {
    return facti(N, 1); }
}
```

```
int fibi(const int N,      // Segédfv
        const int Prev, const int Cur)
{
    if (N==0) return 0;
    if (N==1) return Cur;
    return fibi(N-1, Cur, Prev + Cur);
}

int fibi(const int N) {
    return fibi(N, 0, 1); }
```

Tartalom

2

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- Néhány deklaratív paradigma C nyelven
- Jobbrekurzió
- **A Cékla programozási nyelv**
- Listakezelés Céklában
- Magasabb rendű függvények

Cékla 2: A „Cé++” nyelv egy deKLAratív része

- **Megszorítások:**
 - Típusok: csak `int`, lista vagy függvény (lásd később)
 - Utasítások: `if-then-else`, `return`, blokk
 - Változók: csak egyszer, deklarációjukkor kaphatnak értéket
 - Kifejezések: változókból és konstansokból kétargumentumú operátorokkal és függvényhívásokkal épülnek fel
 - `<aritmetikai-op>`: `+` | `-` | `*` | `/` | `%` |
 - `<használati-op>`: `<` | `>` | `==` | `!=` | `>=` | `<=`
- C++ fordítóval is fordítható a `cekla.h` fájl birtokában: láncolt lista kezelése, függvénytípusok és kiírás
- Kiíró függvények: főleg nyomkövetéshez, ugyanis *mellékhatásuk* van!
 - `write(X);` Az `x` kifejezés kiírása a standard kimenetre
 - `writeln(X);` Az `x` kifejezés kiírása és soremelés
- Korábban készült egy csak az `int` típust és a C résznyelvét támogató Cékla 1 fordító (Prologban íródott és Prologra is fordít)
- A (szintén Prologos) Cékla 2.x fordító letölthető a tárgy honlapjáról

Cékla Hello world!

- hello.cc:

```
#include "cekla.h"           // így C++ fordítóval is fordítható
int main() {                 // bárhogy nevezhetnénk a függvényt
    writeln("Hello World!"); // nem-deklaratív utasítás
}                             // C++ komment megengedett
```

- Fordítás és futtatás a cekla programmal:

```
$ cekla hello.cc           Cékla parancssori indítása
Welcome to Cekla 2.238: a compiler for a declarative C++ sublanguage
* Function 'main' compiled
* Code produced
To get help, type:        |* help;
|* main()                 Kiértékelendő kifejezés
Hello World!              a mellékhatás
|* ^D                     end-of-file (Ctrl+D v Ctrl+Z)
Bye
$ g++ hello.cc && ./a.out Szabályos C++ program is
Hello World!
```

A Cékla nyelv szintaxisa

- A szintaxist BNF jelöléssel adjuk meg, kiterjesztés:
 - ismétlés (0, 1, vagy többszöri): «ismétlendő»...
 - zárójelezés: [...]
 - < > jelentése: semmi
- A program szintaxisa

```

<program> ::=
    <preprocessor_directive>...
    <function_definition>...

<function_definition> ::= <head> <block>
<head> ::=
<type> <identifier>(<formal_args>)
<type> ::=
    [const | < >] [int | list | fun1 | fun2]
<formal_args> ::=
    <formal_arg>[, <formal_arg>]... | < >
<formal_arg> ::=
    <type> <identifier>
<block> ::=
    { [<declaration> | <statement>]... }
<declaration> ::=
    <type> <declaration_elem>
    [, <declaration_elem>]... ;
<declaration_elem> ::=
    <identifier> = <expression>
  
```

Cékla szintaxis folytatás: utasítások, kifejezések

```

<statement> ::=      if (<expression>) <statement> <else_part>
                    | <block>
                    | <expression> ;
                    | return <expression> ;
                    | ;
<else_part> ::=      else <statement> | < >

<expression> ::=     <expression_3> [? <expression> : <expression> | < >]
<expression_3> ::=  <expression_2> [<comp_op> <expression_2>]...
<expression_2> ::=  <expression_1> [<add_op> <expression_1>]...
<expression_1> ::=  <expression_0> [<mul_op> <expression_0>]...
<expression_0> ::=  <identifier>
                    | <constant>
                    | <identifier>(<actual_args>)
                    | (<expression>)

<constant> ::=      <integer> | <string> | '<char>'
<actual_args> ::=    <expression> [, <expression>]... | < >
<comp_op> ::=        < | > | == | != | >= | <=
<add_op> ::=         + | -
<mul_op> ::=         * | / | %

```

Tartalom

2

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- Néhány deklaratív paradigma C nyelven
- Jobbrekurzió
- A Cékla programozási nyelv
- **Listakezelés Céklában**
- Magasabb rendű függvények

Lista építése

- Egészeket tároló láncolt lista
- Üres lista: `nil` (globális konstans)
- Lista építése:

```
// Visszaad egy új listát: első eleme Head, farka a Tail lista.  
list cons(int Head, list Tail);
```

- Példaprogram:

```
#include "cekla.h" // így szabályos C++ program is  
int main() { // szabályos függvénydeklaráció  
    const list L1 = nil; // üres lista  
    const list L2 = cons(30, nil); // [30]  
    const list L3 = cons(10, cons(20, L2)); // [10,20,30]  
    writeln(L1); // kimenet: []  
    writeln(L2); // kimenet: [30]  
    writeln(L3); // kimenet: [10,20,30]  
}
```

Futtatás Cékllával

```
$ cekla
```

```
Welcome to Cekla 2.238: a compiler for a declarative C++ sublanguage
```

```
To get help, type:      |* help;
```

```
|* load "pelda.c";
```

```
* Function 'main' compiled
```

```
* Code produced
```

```
|* main();
```

```
[]
```

```
[30]
```

```
[10,20,30]
```

```
|* cons(10,cons(20,cons(30,nil)));
```

```
[10,20,30]
```

```
|* ^D
```

```
Bye
```

```
$
```

Lista szétbontása

- Első elem lekérdezése:

```
int hd(list L) // Visszaadja a nemüres L lista fejét.
```

- Többi elem lekérdezése:

```
list tl(list L) // Visszaadja a nemüres L lista farkát.
```

- Egyéb operátorok: = (inicializálás), ==, != (összehasonlítás)

```
int sum(const list L) { // az L lista elemeinek összege
    if (L == nil) return 0; // ha L üres, akkor 0,
    else { // különben hd(L) + sum(tl(L))
        const int X = hd(L); // segédváltozókat használhatunk,
        const list T = tl(L); // de csak konstansokat
        return X + sum(T); // rekurzió (ez nem jobbrekurzió!)
    } // Fejtörő: csak akkor lehet jobbrekurzióvá alakítani, ha a
} // tl(L) objektumot nem kell felszabadítani (destruktor)

int main() {
    const int X = sum(cons(10,cons(20,nil))); // sum([10,20]) == 30
    writeln(X); // mellékhatás: kiírjuk a 30-at
}
```

Sztringek Céklában

- Sztring: karakterkódok listája, „szintaktikus édesítőszer”
- A lista a C nyelvből ismert „lezáró nullát” (`'\0'`) nem tárolja!
- `write` heurisztikája: ha a lista csak nyomtatható karakterek kódját tartalmazza (32..126), sztring formában íródik ki:

```
int main() {
    const list L4 = "abc";           // abc
    const list L5 =
        cons(97, cons(98, cons(99, nil))); // abc
    writeln(L4 == L5);              // 1
    writeln(97 == 'a');             // 1
    writeln(nil == "");            // 1
    writeln(nil);                   // []
    writeln(L5);                    // abc
    writeln(cons(10, L5));          // [10,97,98,99]
    writeln(tl(L4));                // bc
}
```

Listák összefűzése: append

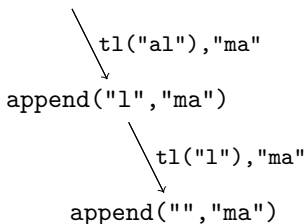
- `append(L1, L2)` visszaadja `L1` és `L2` elemeit egymás után fűzve

// `append(L1, L2) = L1 ⊕ L2` (`L1` és `L2` összefűzése)

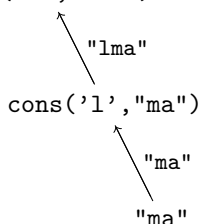
```
list append(const list L1, const list L2) {
    if (L1 == nil) return L2;
    return cons(hd(L1), append(tl(L1), L2)); }
```

- Például `append("al", "ma") == "alma"` (vagyis `[97, 108, 109, 97]`).

`append("al", "ma")`

`cons('a', "lma")`

- $O(n)$ lépésszámú (`L1` hossza), ha a lista átadása, `cons`, `hd`, `tl` $O(1)$
- Megjegyzés: a fenti megvalósítás nem jobbrekurzív!

Lista megfordítása: nrev, reverse

- Naív (négyzetes lépésszámú) megoldás

```
// nrev(L) = az L lista megfordítva
list nrev(const list L) {
    if (L == nil) return nil;
    return append(nrev(tl(L)), cons(hd(L), nil));
}
```

- Lineáris lépésszámú megoldás

```
// reverse(L) = az L lista megfordítva
list reverse(const list L) {
    return revapp(L, nil);
}

// revapp(L, L0) = az L lista megfordítása L0 elé fűzve
list revapp(const list L, const list L0) {
    if (L == nil) return L0;
    return revapp(tl(L), cons(hd(L), L0));
}
```

- Egy jobbrekurzív appendi(L1, L2): revapp(revapp(L1,nil), L2)

További általános listakezelő függvények

- Elem keresése listában

```
// ismember(X, L) = 1, ha az X érték eleme az L listának
int ismember(const int X, const list L) {
    if (L == nil) return 0 ;
    if (hd(L) == X) return 1;
    return ismember(X, tl(L));          }
```

- Két, ismétlődésmentes listaként ábrázolt halmaz metszete

```
// intersection(L1, L2) = L1 és L2 közös elemeinek listája.
list intersection(const list L1, const list L2) {
    if (L1 == nil) return nil;
    const list L3 = intersection(tl(L1), L2);
    const int X = hd(L1);
    if (ismember(X, L2))
        return cons(X,L3);
    else return L3;                      }
```

Műveletek számlistákkal

- Döntsük el, hogy egy számlista csupa negatív számból áll-e!

// allneg(L) = 1, ha az L lista minden eleme negatív.

```
int allneg(const list L)    {  
    if (L == nil) return 1 ;  
    if (hd(L) >= 0) return 0;  
    return allneg(tl(L));   }
```

- Állítsuk elő egy számlista negatív elemeiből álló listát!

// filterneg(L) = Az L lista negatív elemeinek listája.

```
list filterneg(const list L)    {  
    if (L == nil) return nil;  
    const int X = hd(L); const list TL = tl(L);  
    if (X >= 0) return filterneg(TL);  
    else return cons(X, filterneg(TL));   }
```

- Állítsuk elő egy számlista elemeinek négyzeteiből álló listát!

// sqlist(L) = az L lista elemeinek négyzeteit tartalmazó lista.

```
list sqlist(const list L)    {  
    if (L == nil) return nil ;  
    const int HD = hd(L);  
    const list TL = tl(L);  
    return cons(HD*HD, sqlist(TL));   }
```


Imperatív C programok átírása Cékliba gyűjtőargumentumokkal

- Példafeladat: Hatékony hatványozási algoritmus
 - Alaplépés: a kitevő felezése, az alap négyzetre emelése.
 - A kitevő kettes számrendszerbeli alakja szerint hatványoz.
- A megoldás imperatív C-ben és Cékliban:

<pre>// hatv(A, H) = A^H int hatv(int A, int H) { int E = 1; while (H > 0) { if (H % 2) E *= A; A *= A; H /= 2; } return E; }</pre>		<pre>// hatv(A, H, E) = E * A^H int hatv(const int A, const int H, const int E) { if (H <= 0) return E; // ciklus vége const int E1 = H%2 ? E*A : E; return hatv(A * A, H / 2, E1); }</pre>
--	--	--

- A jobboldalon a while ciklusnak megfelelő segédfüggvény van, meghívása: `hatv(A, H, 1)`
- A segédfüggvény argumentumai a ciklusban szereplő változók: A, H, E
- Az A és H változók végértékére nincs szükség
- Az E változó végső értéke szükséges (ez a függvény eredménye)

Gyűjtőargumentumok: több kimenő változót tartalmazó ciklus

- A segéd eljárás kimenő változóit egy **listába** „csomagolva” adjuk vissza
- A segéd eljárás visszatérési értékét **szétszedjük**.

```

// poznegki(L): kiírja
// L >0 és <0 elemeinek
// a számát
int poznegki(list L) {
    int P = 0, N = 0;
    while (L != nil)
    { int Fej = hd(L);
      P += (Fej > 0);
      N += (Fej < 0);
      L = tl(L);
    }
    write(P); write("-");
    writeln(N);
}

// pozneg(L, P0, N0) = [P,N], ahol P-P0, ill.
// N-N0 az L >0, ill. <0 elemeinek a száma
list pozneg(list L, int P0, int N0) {
    if (L == nil) return cons(P0,cons(N0,nil));
    const int Fej = hd(L);
    const int P = P0+(Fej>0);
    const int N = N0+(Fej<0);
    return pozneg(tl(L), P, N);
}

int poznegki(const list L) {
    const list PN = pozneg(L, 0, 0);
    const int P = hd(PN), N = hd(tl(PN));
    write(P); write("-");
    writeln(N);
}

```

Gyűjtőargumentumok: append kiküszöbölése

- A feladat: adott N -re N db a , majd N db b karakterből álló sztring előállítás
- Első változat, append felhasználásával

<pre>list anbn(int N) { list LA = nil, LB = nil; while (N-- > 0) { LA = cons('a', LA); LB = cons('b', LB); } return append(LA, LB); }</pre>	<pre>// an(A, N) = [A, <-N->, A] list an(const int A, const int N) { if (N == 0) return nil; else return cons(A, an(A, N-1)); } list anbn(const int N) { return append(an('a', N), an('b', N)); }</pre>
---	---

- Második változat, append nélkül

<pre>list anbn(int N) { list L = nil; int M = N; while (N-- > 0) L = cons('b', L); while (M-- > 0) L = cons('a', L); return L; }</pre>	<pre>// an(A, N, L) = [A, <-N->, A] ⊕ L list an(int A, int N, list L) { if (N == 0) return L; else return an(A, N-1, cons(A, L)); } list anbn(const int N) { return an('a', N, an('b', N, nil)); }</pre>
---	--

- A gyűjtőargumentumok előnye nemcsak a jobbrekurzió, hanem az append kiküszöbölése is.

Tartalom

2

Cékla: deklaratív programozás C++-ban

- Néhány deklaratív paradigma C nyelven
- Jobbrekurzió
- A Cékla programozási nyelv
- Listakezelés Céklában
- Magasabb rendű függvények

Magasabb rendű függvények Céklában

- Magasabb rendű függvény: paramétere vagy eredménye függvény
- A Cékla két függvénytípust támogat:

```
typedef int(* fun1 )(int)           // Egy paraméteres egész fv
typedef int(* fun2 )(int, int)     // Két paraméteres egész fv
```

- Példa: ellenőrizzük, hogy egy lista számjegykarakterek listája-e

// Igaz, ha L minden X elemére teljesül a P(X) predikátum

```
int for_all(const fun1 P, const list L) {
    if (L == nil) return 1;           // triviális
    else {
        if (P(hd(L)) == 0) return 0; // ellenpélda?
        return for_all(P, tl(L));    // többire is teljesül?
    }
}

int digit(const int X) { // Igaz, ha X egy számjegy kódja
    if (X < '0') return 0;           // 48 == '0'
    if (X > '9') return 0;           // 57 == '9'
    return 1; }

int szamjegyek(const list L) { // Igaz, ha L egy szám sztringje
    return for_all(digit, L); }
```

Gyakori magasabb rendű függvények: `map`, `filter`

- `map(F,L)`: az $F(X)$ elemekből álló lista, ahol X végigfutja az L lista elemeit

```
list map(const fun1 F, const list L) {  
    if (L == nil) return nil;  
    return cons(F(hd(L)), map(F, tl(L)));  
}
```

- Például az $L=[10,20,30]$ lista elemeit négyzetre emelve: $[100,400,900]$

```
int sqr(const int X) { return X*X; }
```

Így a `map(sqr, L)` kifejezés értéke $[100,400,900]$.

- `filter(P,L)`: az L lista lista azon X elemei, melyekre $P(X)$ teljesül

```
list filter(const fun1 P, const list L) {  
    if (L == nil) return nil;  
    if (P(hd(L))) return cons(hd(L), filter(P, tl(L)));  
    else return filter(P, tl(L));  
}
```

- Például keressük meg a "X=100;" sztringben a számjegyeket:

A `filter(digit, "X=100;")` kifejezés értéke "100" (azaz $[49,48,48]$)

Gyakori magasabb rendű függvények: a fold család

- Hajtogatás balról – Erlang stílusban

```
// foldl(F, a, [x1, ..., xn]) = F(xn, ..., F(x1, a)...)
int foldl(const fun2 F, const int Acc, const list L) {
    if (L == nil) return Acc;
    else return foldl(F, F(hd(L), Acc), tl(L));           } // (*)
```

- Hajtogatás balról – Haskell stílusban (csak a (*) sor változik)

```
// foldlH(F, a, [x1, ..., xn]) = F(...(F(a, x1), x2), ..., xn)
int foldlH(const fun2 F, const int Acc, const list L) {
    if (L == nil) return Acc;
    else return foldlH(F, F(Acc, hd(L)), tl(L));           }
```

- Futási példák, L = [1,5,3,8]

```
int xmy(int X, int Y) { return X-Y; }
int ymx(int X, int Y) { return Y-X; }

foldl (xmy, 0, L) = (8-(3-(5-(1-0)))) = 9
foldlH(xmy, 0, L) = (((0-1)-5)-3)-8 = -17
foldl (ymx, 0, L) = (((0-1)-5)-3)-8 = -17
foldlH(ymx, 0, L) = (8-(3-(5-(1-0)))) = 9
```

A fold család – folytatás

- Hajtogatás jobbról (Haskell és Erlang egyaránt:-)

```
// foldr(F, a, [x1, ..., xn]) = F(x1, ..., F(xn, a)...)
int foldr(const fun2 F, const int Acc, const list L) {
    if (L == nil) return Acc;
    else
        return F(hd(L), foldr(F, Acc, tl(L)));
}
```

- Futási példa, $L = [1, 5, 3, 8]$,

```
int xmy(int X, int Y) { return X-Y; }
```

$\text{foldr}(\text{xmy}, 0, L) = (1 - (5 - (3 - (8 - 0)))) = -9$

- Egyes funkcionális nyelvekben (pl. Haskell-ben) a hajtogató függvényeknek létezik 2-argumentumú változata is: `foldl1` ill. `foldr1`
- Itt a lista első vagy utolsó eleme lesz az `Acc` akkumulátor-argumentum kezdőértéke, pl.

$\text{foldr1}(F, [x_1, \dots, x_n]) = F(x_1, F(x_2, \dots, F(x_{n-1}, x_n) \dots))$

Deklaratív programozási nyelvek — a Cékla tanulságai

- Mit veszítettünk?
 - a megváltoztatható változókat,
 - az értékadást, ciklus-utasítást stb.,
 - általánosan: a megváltoztatható állapotot
- Hogyan tudunk mégis állapotot kezelni deklaratív módon?
 - az állapotot a (segéd)függvény paraméterei tárolják,
 - az állapot változása (vagy helybenmaradása) explicit!
- Mit nyertünk?
 - Állapotmentes szemantika: egy nyelvi elem értelme nem függ a programállapottól
 - Hivatkozási átlátszóság (referential transparency) — pl. ha $f(x) = x^2$, akkor $f(a)$ **helyettesíthető** a^2 -tel.
 - Egyszeres értékadás (single assignment) — párhuzamos végrehajthatóság.
 - A deklaratív programok **dekomponálhatók**:
 - A program részei egymástól **függetlenül** megírhatók, tesztelhetők, verifikálhatók.
 - A programon könnyű következtetéseket végezni, pl. helyességét bizonyítani.

Cékla kis házi feladat

Egy S szám A alapú *kevertje*:

- 1 Képezzük az S szám A alapú számrendszerben vett jegyeinek sorozatát (balról jobbra), legyen ez $J_1, J_2, J_3, J_4, \dots, J_N$
- 2 Átrendezzük: a páratlan sorszámúakat előre vesszük:
 - Ha N páros: $J_1, J_2, J_3, J_4, \dots, J_N \rightarrow J_1, J_3, \dots, J_{N-1}, J_2, J_4, \dots, J_N$
 - Ha N páratlan: $J_1, J_2, J_3, J_4, \dots, J_N \rightarrow J_1, J_3, \dots, J_N, J_2, J_4, \dots$
- 3 Az előállt számjegysorozatot A számrendszerbeli számnak tekintjük, és képezzük ennek a számnak az értékét

```
|* kevert(12345, 10);
```

```
13524
```

```
|* kevert(123456, 10);
```

```
135246
```

```
|* kevert(10, 2);
```

```
12
```

- 1 A 10 (decimális) szám 2-es alapú számjegyei 1, 0, 1, 0
- 2 átsorrendezve 1, 1, 0, 0
- 3 ezek 2-es számrendszerben a 12 (decimális) szám számjegyei.